

LISA
Maardu Linnavolikogu
27. november 2018. a
määrusele nr 31

MAARDU LINNA NOORSOOTÖÖ

ARENGUKAVA

2018-2025

oktoober 2018

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. Noorsootöö	3
2. Ülevaade hetkeolukorrast	3
2.1 Noorsootöö korraldamine Maardus	3
2.2 MTÜ Maardu Noortekeskus	5
2.3 Noorsootöötajad	7
2.3.1 Noorsootöö spetsialist	7
2.3.2 Mobiilsed noorsootöötajad	7
2.3.3 Vabatahtlik noorsootöötaja	8
2.4 Noortevolikogu	8
3. Maardu noorte küsitluse kokkuvõte	9
4. Noorsootöö prioriteedid ja rakendamise põhimõtted	18
5. Visioon	19
6. Eesmärgid	19
7. Tegevused eesmärkide saavutamiseks	20
7.1 Teenused NEET-noortele	20
7.2 Projektid riskinoorte jaoks	21
7.3 Parema teadmise noorte olukorrast ja selle arendamine	21
7.4 Tegevuste kvaliteedi ja mõju hindamine/ noorsootöötajatele suunatud koolitused	21
7.5 Ettevõtlikkuse arendamine koostöös äri ja noorte valdkondade vahel	22
7.6. Toetada ja parandada noorsootöösüsteemide ligipääsetavust kõigile noortele ja varustamist kaasaegsete töövahenditega	22
7.7 Huvihariduse ja huvitegevuse kättesaadavus	22
7.8 Mobiilse, tänava ja kutsuva noorsootöö arendamine	23
7.9 Erivajadustega noorte osalus noorsootöös	23
8. Noorsootöö rahastamine	24
9. Seire ja aruandlus	25
Kasutatud materjalid	26

Sissejuhatus

Maardu linna noorsootöö arengukava koostamise aluseks on kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lg 1, § 37 lg 3 p 2, Noorsootöö seaduse § 8 lg 1, Vabariigi Valitsuse 19.12.2013 korraldusega nr 572 kinnitatud Noortevaldkonna arengukava aastateks 2014-2020 ja Maardu linna arengukava aastateks 2014-2025.

Arengukava koostamisel lähtuti järjepidevuse põhimõttest ning linnavalitsuse ja noortevolikogu soovist koostada kaasaegne noorsootöö arengukava, mis vastaks linnas toimunud muudatustele ja noorte ootustele ja vajadustele.

Arengukava määratleb noortevaldkonna arengus prioriteetsed eesmärgid, meetmed ja tegevused nende elluviimiseks ning seire ja aruandluse korra.

1. Noorsootöö

Noorsootöö on tingimuste loomine noori arendavaks tegevuseks, mis võimaldab neil oma vaba tahte alusel tegutseda väljaspool perekonda, tasemeõpet ja tööd. Vastavalt noorsootöö seadusele on omavalitsusüksuse ülesandeks oma haldusterritooriumil noorsootöö korraldamine, noorte inimeste positiivne areng ning selleks tingimuste ja keskkonna loomine.

Noorsootöö korraldamisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- 1) noorsootööd tehakse noorte jaoks ja koos noortega, kaasates neid otsuste tegemisse;
- 2) tingimuste loomisel teadmiste ja oskuste omandamiseks lähtutakse noorte vajadustest ja huvidest;
- 3) noorsootöö põhineb noorte osalusel ja vabal tahtel;
- 4) noorsootöö toetab noorte omaalgatust;
- 5) noorsootöös lähtutakse võrdse kohtlemise, sallivuse ja partnerluse põhimõttest.

2. Ülevaade hetkeolukorrast

2.1 Noorsootöö korraldamine Maardus

Noorsootöö seaduse järgi määratletakse Eestis noorena vanuserühma 7–26 aastat. Seisuga 01.01.2018 oli Maardus noori 2588 ehk 16,5 % kogu linna elanikkonnast. Aastal 2017 oli noorte arv 2722 (17,4% elanikkonnast), 2014 oli Maardus noori 2836 ehk 17,8 % kogu linna elanikkonnast ja aastal 2012 oli noori 21,8 %. Statistika näitab, et noorte arv Maardu linnas igal aastal väheneb. Lähtuvalt hetkeolukorrast ja linna võimalustest püstitatakse Maardu linna noorsootöö arengukava eesmärgid ja otsitakse nende saavutamiseks lahendusi ja võimalusi.

Huvitegevus on suunatud kõigile vanusegruppidele. Üldhariduskoolide moodustatakse huviringid lähtuvalt õpilaste huvidest ja võimalustest. Koolides tegutseb kokku 43 ringi, kus osaleb orienteeruvalt 798 õpilast.

Noorsootöö korraldamisel teeb Maardu linn aktiivset koostööd kõigi huvitegevust pakkuvate asutuste ja ühingutega (üldharidusasutused, huvikoolid, noortekeskus, huviringid ja kultuuriseltsid).

Noorsootööga tegelevad Maardu linnas:

- 1) Maardu linnavalitsuse abilinnapea, kelle vastutusalas on haridus, kultuur, sport ja noorsootöö;
- 2) haridusnõunik, kelle tööülesanneteks on lasteaedade ja üldhariduskoolide töö juhtimine ja koordineerimine;
- 3) noorsootöö spetsialist;
- 4) lastekaitsespetsialistid ja sotsiaaltöötajad;
- 5) mobiilsed noorsootöötajad;
- 6) huvijuhid ning ringijuhendajad (koolides ja huviringides);
- 7) mittetulundusühingute, seltsingute, organisatsioonide noortejuhid ning treenerid;
- 8) noortekeskuse töötajad ja psühholoog;
- 9) noortevolikogu ja õpilasesindused;
- 10) vabatahtlikud noorsootöötajad.

Huvihariduslike tegevuste läbiviimiseks kasutatakse muuhulgas linna haridusasutuste ruume õppetöövälisel ajal.

Noortele pakuvad Maardu territooriumil huviharidust ja -tegevust:

- 1) MTÜ Maardu Noortekeskus;
- 2) kolmes üldhariduskoolis tegutsevad huviringid;
- 3) Maardu Kunstide Kool;
- 4) Maardu Kultuuri- ja Infokeskuse juures tegutsevad noorte huviringid ja rahvusvähemuste kultuuriseltsid;
- 5) 13 spordiklubi;
- 6) 4 huvikooli;
- 7) suvisel koolivaheajal - linnalaagrid ja õpilasmalev.

Suvisel koolivaheajal pakub noortele tegevusi õpilasmalev, mis on mõeldud õpilastele alates 13. eluaastast. Igal suvel teeb ligi kolmsada noort heakorra- ja haljastustöid linna haljasaladel, parkides ja teistel linna objektidel. Riskigruppidesse kuuluvaid, probleemse käitumisega ning erivajadustega noori kaasatakse maleva töösse. Nooremale koolieale korraldatakse üldhariduskoolide poolt puhke ja vaba aja veetmiseks linnalaagreid. Huvikoolid, spordiklubid ja ringid korraldavad laagreid oma õpilastele vastavalt oma programmidele ja treeningkavadele.

2016 aastast tegutsev Maardu linna Noortevolikogu annab noortele võimaluse osaleda otsustusprotsessides. Üldhariduskoolide juures tegutsevad õpilasesindused.

Maardu linna noortele on tagatud professionaalne nõustamine vastavalt vajadustele. Töötutele ja mitteõppivatele noortele on tagatud vastavad nõustamisteenused. Maardu linnavalitsuses töötavad 2 lastekaitse peaspetsialisti, kelle abil leitakse raskustesse sattunud (koolikohustuse mittetäitmine, õpiraskused jms) noortele lahendusi. Probleemsetele lastele lähenetakse juhtumispõhiselt ja lapsekeskselt lastekaitse spetsialistide, kooli ja kodu koostöös. Linnavalitsus toetab noorte õigusrikkumiste, sh korduvrikkumiste ennetamisele suunatud programme ja projekte.

Maardu Kunstide Kool annab haridust muusika ja kunsti valdkonnas. Koolis on 7 osakonda (klahvpillid, laul, keelpillid, puhk- ja löökpillid, akordion, bajaan ja kunst), kus õpib 175 õpilast, töötab 22 pedagoogi, 1 direktor ja 5 töötajat. Erinevaid kursusi pakub kool ka täiskasvanutele. Linnas toimuvad mitmed ülelinnalised spordiüritused, tervisespordi ja tervislike eluviiside propageerimise üritused, kultuuri- ja noorteüritused jmt. Noortele on tagatud mitmekülgsed tervistava puhkuse ja vaba aja veetmise võimalused ning noored on teadlikud vaba aja veetmise võimalustest ning kasutavad neid aktiivselt.

Haridusasutustel ning linna tasandil on erinevad rahvusvahelised koostööprogrammid, kuhu on kaasatud ka lapsed ja noored. Maardus toimub aktiivne koostöö sõpruslinnadega erinevatest riikidest.

2.2 MTÜ Maardu Noortekeskus

Mittetulundusühing Maardu Noortekeskus on asutatud 06.03.2006. MTÜ Noortekeskuse rahastamine toimub peamiselt Maardu linnaeelarvest, millele lisandub erinevatest projektifondidest saadud tulu. Maardu Noortekeskus on üks piirkonna noorsootöö koordineerijatest, kes pakub mitmekülgselt noorsootöö teenust Maardu linna noortele.

MTÜ Maardu Noortekeskus juhindub oma tegevuses riiklikest ning kohaliku omavalitsuse arengusuundadest, et tagada piirkonna noorte ja noorsootöö jätkusuutlik areng, olles tugev võrgustikupartner noore kodule ja sidusvaldkondade esindajatele. Noortekeskus on avatud esmaspäevast reedeni ajavahemikus 14.00-20.00. Tegevuste läbiviimiseks on keskusel pinda 154m². Väljaspool ametlikku lahtiolekuaega on keskuse ruume võimalik kasutada huviringide tegevuste läbiviimiseks.

Noortekeskuses töötavad noortega:

- 1) juhataja;
- 2) noortejuhendaja-administraator;
- 3) noorsootöötaja „Noorte Tugila“ programmi raames;
- 4) mobiilne noorsootöötaja;
- 5) vabatahtlikud noorsootöötajad;
- 6) psühholoog.

Maardu Noortekeskuse peamine eesmärk on luua tingimused linna laste ja noorte arengupotentsiaali avastamiseks, suunamiseks ning toetamiseks, arvestades noorte isikupära ning huvisid.

Noortekeskuse töötajate peamine siht on laste ja noorte kaasamine loovkeskkonda, lähtudes noorte tegelikest vajadustest ning huvidest. Samuti koostöösüsteemi arendamine ja rakendamine teiste laste ja noortega tegelevate asutuste, organisatsioonide, noorteühenduste ning avatud noortekeskustega.

Noortekeskuse ülesanded on:

1. Tingimuste loomine noorte loomingulise potentsiaali edukaks arendamiseks.
Selleks on tagatud:
  - keskuse ruumides pakutavate võimaluste mitmekesisus;
  - traditsiooniliste ürituste valik;
  - noorte poolt algatatud projektide läbiviimine;
  - töötubade ja huviringide algatamine vastavalt noorte huvidele;
  - noorte toetamine probleemsituatsioonides ning suunamine vajadusel teiste spetsialistide poole (nt lastekaitsespetsialistid, sotsiaaltöötajad, psühholoog).
2. Noorsoo negatiivsete käitumisharjumuste ennetamine ning tervislike harjumuste ja eluviiside edendamine:
  - meelemürkide proovimise ennetamine, tarvitajate selgitamine ning kaasamine võrgutikutöösse;
  - aktiivse/sportliku eluviisi positiivsete mõjude propageerimine, tervislike harjumuste kujundamine (toit, liikumine);
  - nutiseadmete liigkasutuse negatiivsete mõjude selgitamine, sotsiaalmeediale ja mängudele aktiivse asendustegevuste pakkumine, nutirakenduste kasutamine teaduslikel ja arendavatel eesmärkidel (informatsiooni otsimine, liikumine maastikul vmt vabaõhu tegevus);

Noortekeskust külastab ca 40-60 noort päevas sõltuvalt aastaajast. Põhilisteks külastajateks on päevasel ajal noored vanuses 8 – 14 aastat ning õhtusel ajal 14-21 aastat.

2.3 Noorsootöötajad

Noorsootöötaja missioon on oma tegevuse kaudu aidata kujundada noort inimest ühiskonnapädevaks, tööturul toimetulevaks, algatusvõimeliseks, tegusaks ja igakülgseks haritud kodanikuks. Noorsootöötajad tegutsevad väga erinevates keskkondades – noortekeskuses, koolides, kultuurikeskustes, rahvamajas, huvikoolides, tänaval - kus iganes jõutakse nooreni tema vaba tahte alusel väljaspool koolitundi, kodu ja tööd ning tegeletakse mitteformaalse õppimisega.

2.3.1 Noorsootöö spetsialist

Noorsootöö spetsialist on Maardu Linnavalitsuse haridusosakonna koosseisu kuuluv ametnik kelle ülesanneteks on:

- 1) Maardu linna noorsootöö ja noortepoliitika arendamine sh huvihariduse ja huvitegevuse korraldamine ja koordineerimine;
- 2) noorsootöö ja spordivaldkonna projektide juhtimine;
- 3) ülelinnalise noorsootöö strateegia kavandamine; linna noorsootöö kvaliteedi- ja tunnustussüsteemi arendamine; rahvusvahelise koostöö edendamine.

2.3.2 Mobiilsed noorsootöötajad

Alates 2017. aastast tegutsevad Maardu linna territooriumil 2 mobiilset noorsootöötajat. Mobiilse noorsootöö kontseptsioon on noorte eludele keskenduv avatud noorsootööd ja sotsiaaltööd sisaldav lähenemine. See sisaldab noorteni jõudmist, aga ka grupinõustamist sotsiaalruumist lähtudes. Mobiilse noorsootöö eesmärk on varajane märkamine ja sekkumine jõudmaks riskinoorteni - noorte toetamine, nõustamine, uute teadmiste ja oskuste areng läbi mitteformaalse õpikogemuse ja -analüüsi. Samaks eesmärgiks on parendada noorte elu, aidates noortel püstitada eesmärgi ning kasutada nende saavutamiseks noores endas peituvaid ressursse.

Mobiilne noorsootöö jaguneb neljaks töömeetodiks, mille aluseks on sotsiaalruumi analüüs:

- 1) tänavatöö ehk kontakti loomine noortega nende endi kogunemiskohtades;
- 2) individuaalne töö ehk noorele toe pakkumine, nõustamine ja suunamine;
- 3) töö gruppidega – noorte sotsiaalsete oskuste arendamine läbi interaktiivsete tegevuste, sh tööturul edukaks läbilöömiseks vajalike oskuste (eneseväljendus, esinemisoskused) ja teadmiste (vabatahtliku töö kasulikkus tööturul) omandamine;
- 4) töö kogukonnaga – kaasates erinevaid kogukonnaliikmeid, koostöös erinevate tegevuste korraldamine ja läbi viimine, sh teavitustöö.

Sellise töömudeli juures on oluline erinevate valdkondade lõimumine ning koostöö. Koostöö toimub nii lastekaitsetöötajate, kooli spetsialistide kui ka noorsoopolitseiga, kuid koostöös arvestatakse alati esmalt noorte huvide ja vajadustega ning heaoluga. Mobiilne noorsootöötaja on noore huvide eest seisja, kes on talle igakülgselt toeks.

Edaspidi on plaanis mobiilsete noorsootöötajate arvu meie linnas suurendada ning koolides tugispetsialistide abiga regulaarselt viia läbi rühmatöid.

2.3.3 Vabatahtlik noorsootöötaja

Vabatahtlikud noorsootöötajad teevad noorsootööd noorteprogrammides ja -projektides. Meie linnas on vabatahtlikud noorsootöötajad alati abiks Noortekeskuses, erinevatel üritustel ning muudel huvihariduse ja huvitegevuse sündmustel.

2.4 Noortevolikogu

Noortevolikogu on Maardu linnavolikogu juures tegutsev Maardu noortest koosnev nõuandva õigusega osaluskogu, mis esindab Maardu noorte huve. Noortevolikogu valimise ja tegutsemise alused sätestatakse põhimäärusega. Noortevolikogu põhimääruse kinnitab linnavolikogu ning muudab ja tunnistab kehtetuks linnavolikogu Noortevolikogu ettepanekul.

Maardu linna noortevolikogu tegutseb alates 2016. aastast. Valimised toimuvad igal aastal. Noortevolikogu eesmärk on kaitsta noorte huvisid linnas.

Eesmärgi täitmiseks noortevolikogu:

- 1) arutab noori puudutavaid küsimusi, mis kuuluvad linna võimupädevusse, ning teeb linnavolikogule ja -valitsusele noorte huvidest ja vajadusest lähtuvaid ettepanekuid;
- 2) tutvustab ja edendab noorte hulgas demokraatia põhimõtteid;
- 3) teeb koostööd teiste linnade ja/või valdade noortevolikogudega;

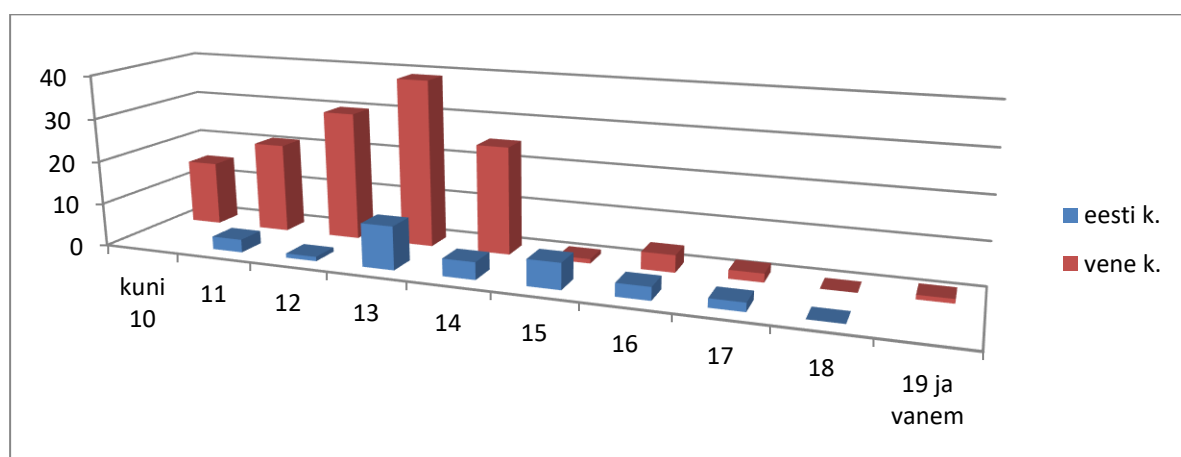

4) esindab Maardu noori maakondliku, riikliku või rahvusvahelise tasandi noorteüritustel.

Osaledes noortevolikogu töös kujuneb noortel oma nägemus, kuidas volikogu igapäevast tööd optimeerida ja rohkem noori kaasata ning motiveerida. Selline struktuur annab noortele võimaluse oma mõtteid ja ideid ellu viia.

3. Maardu noorte küsitluse kokkuvõte

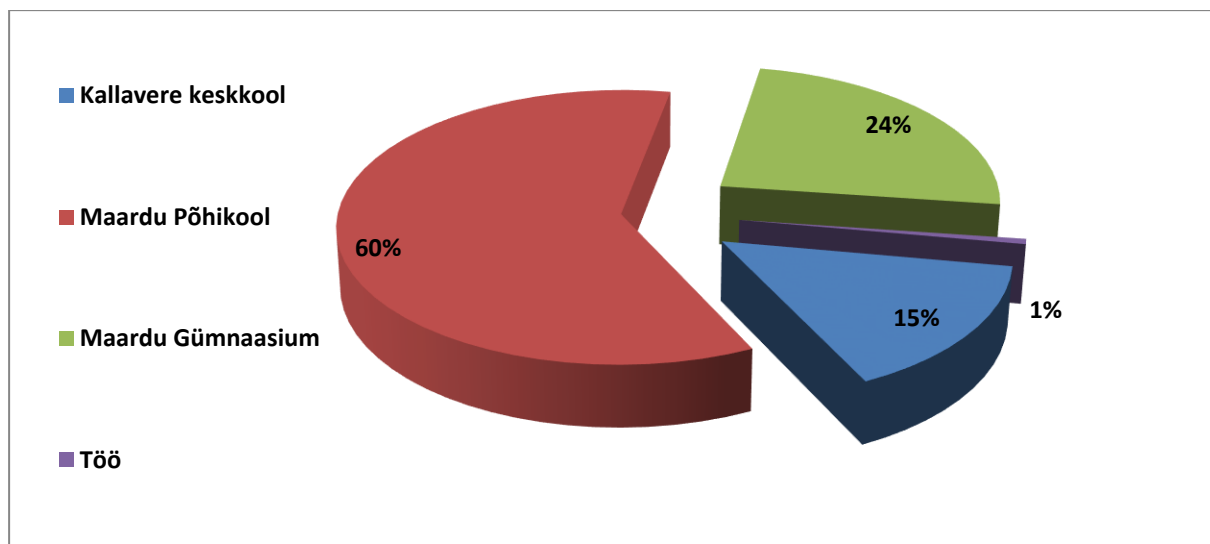
Noorsootöö eesmärkide seadmiseks ja noorte vajaduste väljasegitamiseks viidi kevadel 2018 Maardu noorte seas läbi küsitlus. Küsimustik oli koostatud noorte arvamuse ning arenguvajaduste väljaselgitamiseks läbi noorte pilgu. Küsimustik oli veebivormis ning noortel oli võimalik vastata eesti või vene keeles. Küsimusi oli kokku 21. Küsitluses osalesid Maardu koolide õpilased.

Joonis 1. Vastanute jaotuvus vanuse ja emakeele järgi

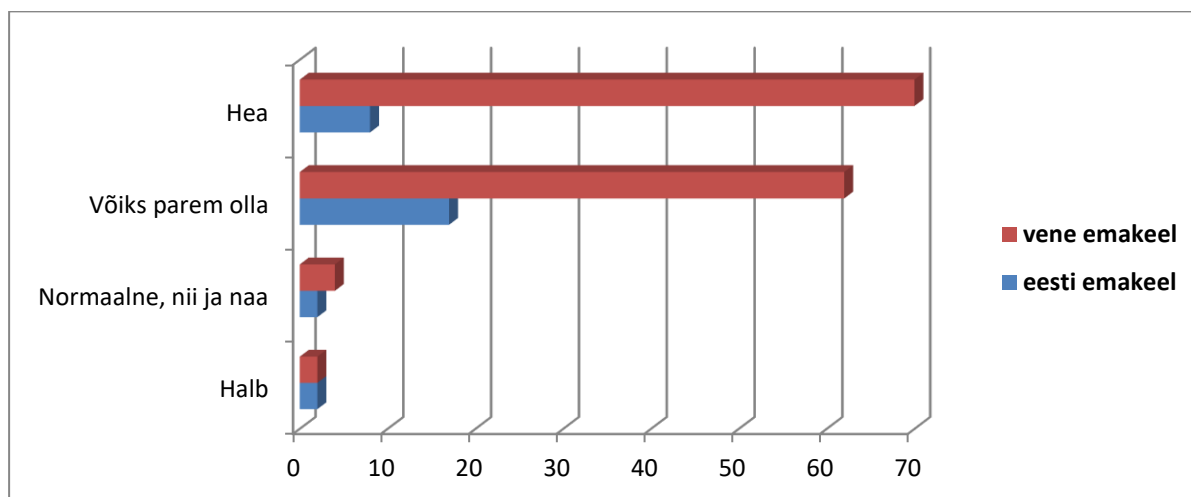
Küsimustikule vastas kokku 166 noort, sh 28 eesti keeles ning 138 vene keeles. Valdav osa vastanutest ehk 155 küsitletut jäi vahemikku 10-15 eluaastat.

Vastanute vanuseline jaotuvus oli järgmine: kuni 10-aastaseid (k.a.) 15 noort, 11-aastaseid 24 vastanut ja 12-aastaseid 31 kokku, 13-aastaseid oli 49, 14-aastaseid 29 inimest, 15- ja 16-aastaseid oli kumbagi 7 vastanut, 17.aastaseid kokku 4 ning 19.aastaseid ja vanemaid üks.

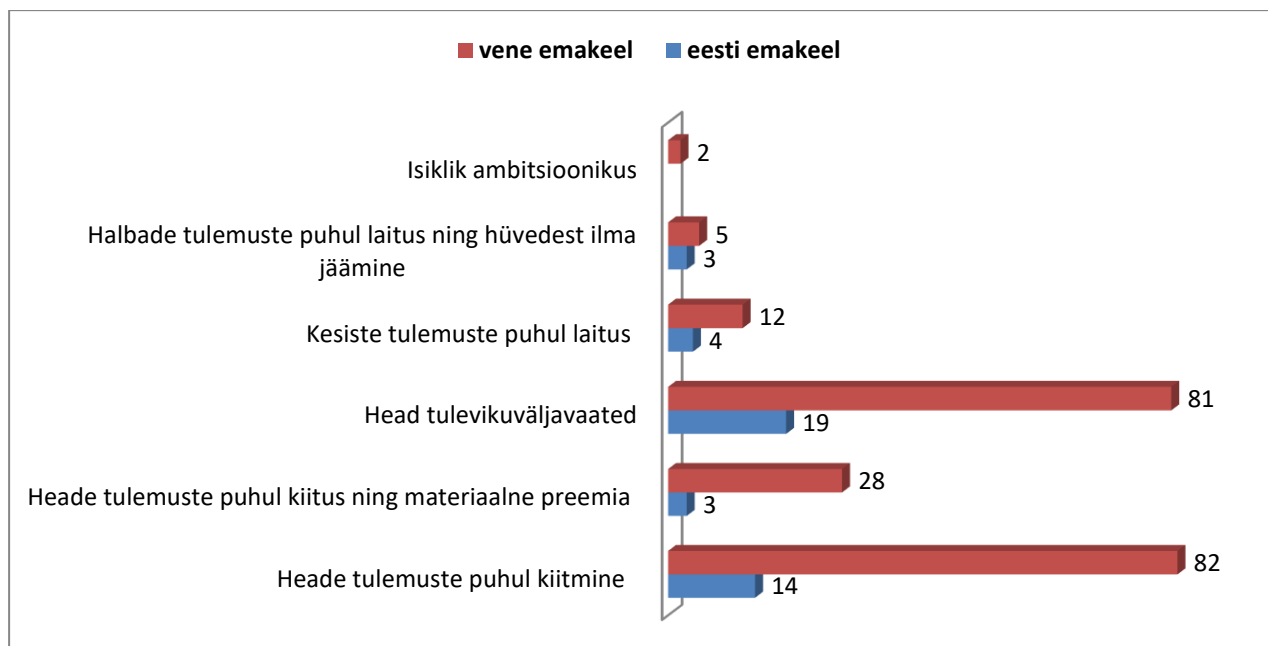

Joonis 2. 99% küsitletutest õpivad linna koolides

Vene emakeelega vastanutest hindas oma õpiedukust heaks üle poole ehk 51% vastanutest, 45% leidis aga, et õpiedukus võiks olla parem. Normaalseks hindas õpiedukust 3% ja halvaks vaid 1% küsitletutest. Eesti emakeelega vastanute hinnang oma õpiedukusele oli kriitilisem. Tervelt 59% arvas, et õpiedukus võiks olla parem ning pisut üle neljandiku ehk vaid 27% pidas tulemusi heaks. 7% hindas õpitulemusi keskmiselt ning tervelt 7% pidas tulemusi negatiivseks. (vt joonis 3.)

Joonis 3. Noorte hinnang isiklikule õpiedukusele

Joonis 4. Õpiedukust mõjutavad kiitus ja head tuleviku väljavaated

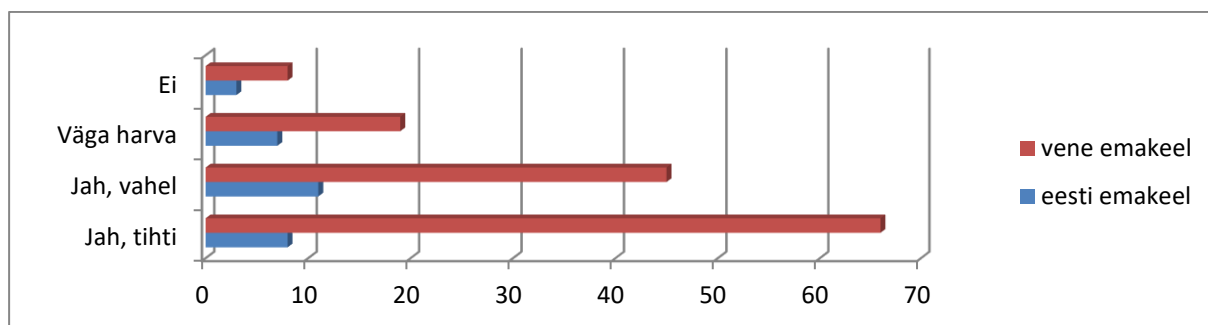
Noorte õpiedukuse peamisteks mõjutajateks on heade tulemuste puhul kiitmine 38% vastanute hinnangul ning heade tulemuste puhul kiitmine ja materiaalne preemia 12%. Tervelt 40% pidasid õppimisaktiivsuse peamiseks mõjutajaks ja motivaatoriks häid tulevikuväljavaateid. 6% vastanutest võtab end kokku hoopis kesiste tulemuste puhul laitude peale ning 3% annab tulemusi halbade tulemuste puhul laitude ja hüvedest ilma jäämine. Vaid 1% küsitletuist nimetas õpiedukuse tõstjaks isiklikku ambitsioonikust. Vastuste analüüsimise tulemusena võib öelda, et parimateks õppimisaktiivsuse tõstjateks on tunnustus hästi tehtud töö eest ning helgemad tulevikuväljavaated. Seda enam, et tegemist on murdeega, kus eneseväärikus on hell ning toetuse ja tunnustuse vajadus suurim. (vt joonis 4)

Kohustustest vaba aega (kool, õppimine, kindel huviharidus sh trenn) oma vabalt valitud meelistegevustega tegelemiseks on vastanutel nädala sees keskmiselt 3-6 tundi.

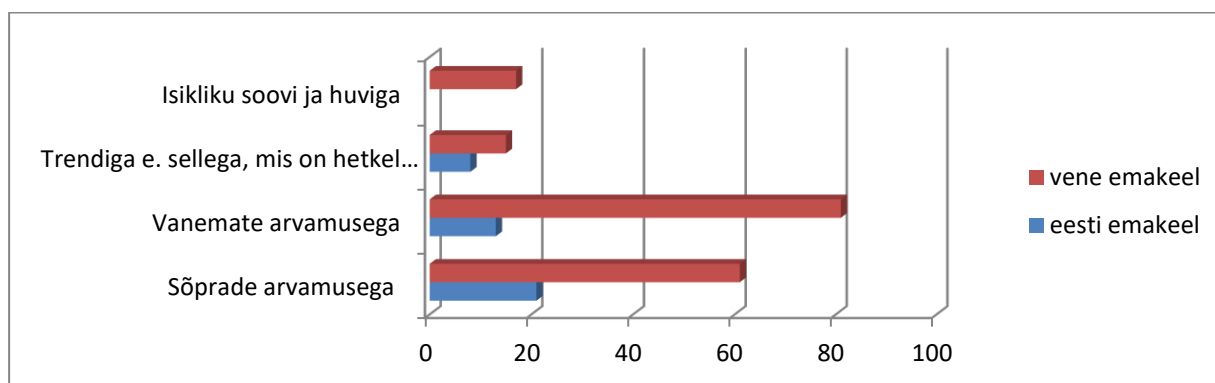
Üle 10 tunni vaba aega on vaid 2% küsitletutest, 7-8 tundi on 13%, 5-6 tundi on meelelahutuseks kasutada 43%, 3-4 tundi 21% vastanuist ning üsna kindlalt välja kujunenud päevaplaaniga vastanuid ehk vaid 1-2 tundi vaba aega on viiendikul, so 21%.

Oma aega planeerib reeglina 44% vastanutest, mis näitab, et suhteliselt suur protsent noori oskab ajaressurssi hinnata. Küsitletuist 33% planeerib oma aega vahelduva eduga ning 16% vastanuist mõtleb aja parema ära kasutamise üle harva. Spontaansust hindab 7% küsitletutest ehk siis vastav protsent ankeedile vastanud noortest ei planeeri oma aega kunagi ette.

Vastuste analüüsimisest selgub, et enamik ehk ligi 80% noori planeerib oma aega ette, mis lubab oletada, et vaba aega püütakse maksimaalselt ära kasutada ning et seoses sellega tuleb teha teatud valikuid ja eelistusi. (vt joonis 5)

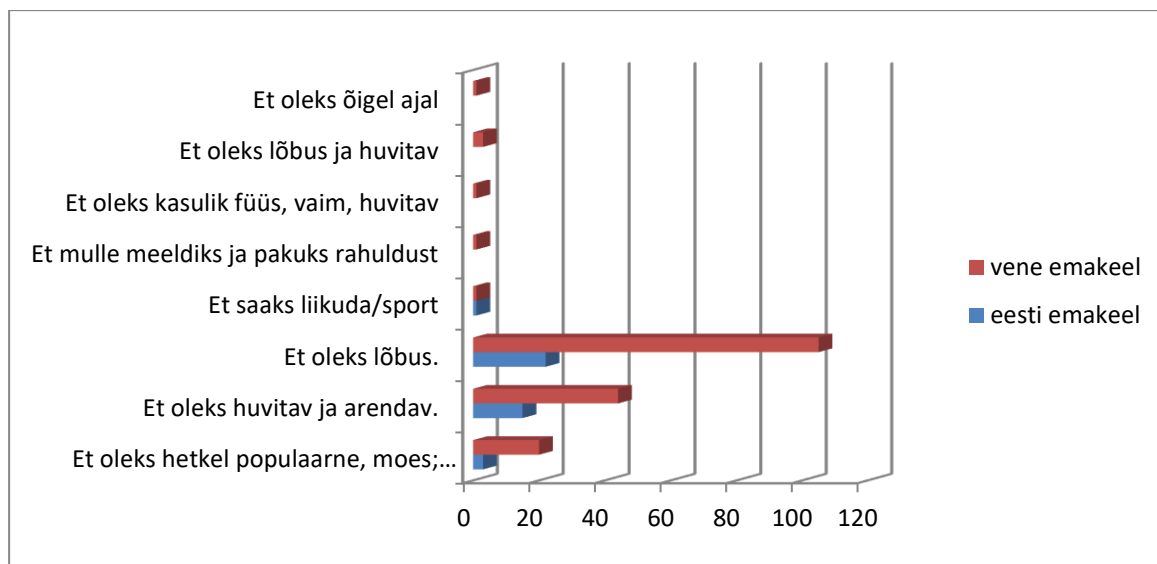
Joonis 5. Aja planeerimine on noortele oluline

Joonis 6. Vaba aja kujundamisel arvestatakse eelkõige vanemate ja sõprade arvamusega

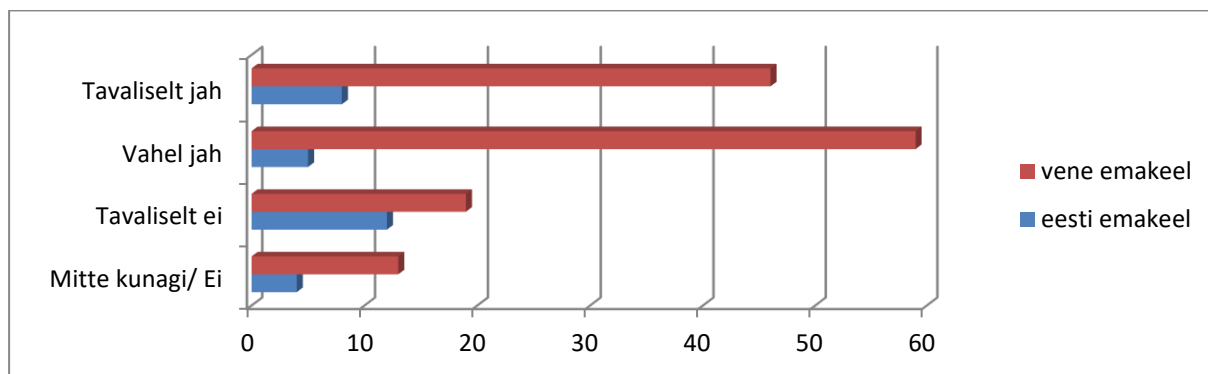
8% küsitletutest ei arvesta vaba aja kujundamisel kõrvaliste isikute arvamusega, vaid lähtuvad ainult isiklikest soovidest ning huvidest. Seevastu tervelt 43% küsitletutest peab oluliseks vanemate arvamust, 38% peab lugu sõprade arvamusest ning 11% eelistab vaba aja kujundamisel lähtuda hetke trendidest. (vt joonis 6)

Vaba aja tegevuste valikul on noorte jaoks kõige tähtsam, et neil oleks lõbus. Nii on vastanud 59% kõigist küsitletustest. Samuti peab 27% vastanuist lugu huvitavast ja arendavast meelelahutusest ning pelgalt moevooludega ehk sellega, mis konkreetsel ajahetkel populaarne on, arvestab vaid 11% küsitletuist. Teiste noorte järgi kohandub 1%. Lisaks nimetati 1% ulatuses veel isiklike eelistusi - liikumise olulisust, sobivat aega ning tegevuse kasulikkust. (vt joonis 7)

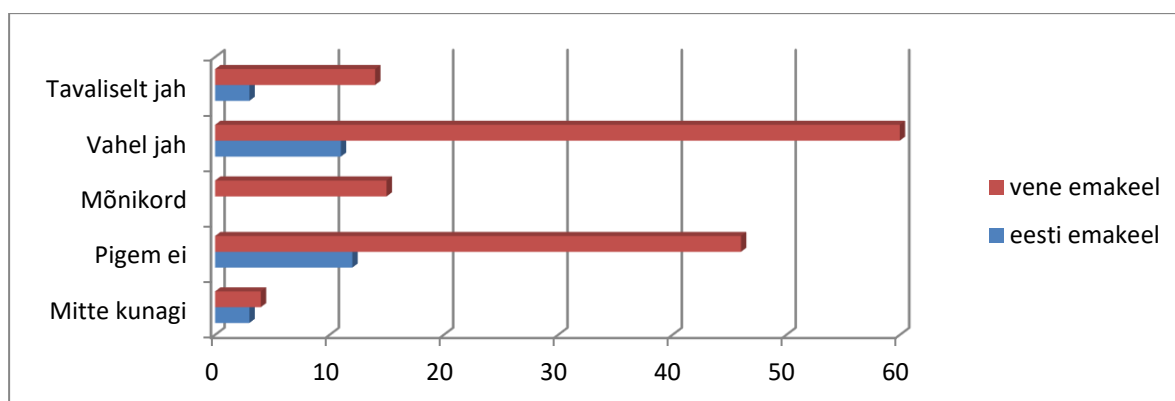
Joonis 7. Vaba aja kujundamisel on olulisim meelelahutuslik aspekt

Valdava osa puhul küsitletuist arvestavad noored oma vaba aja kujundamisel vanemate arvamusega. Tervelt 32% puhul on tavaline, et vanemad plaanide aruteludest osa võtavad ning 39% vanematest osalevad sageli ja meelsasti vaba aja tegevuste valikute aruteludes. Mitte kunagi ei sekku noorte vaba aja kujundamisse 10% lapsevanematest ning 19% avaldavad arvamust harva. (vt joonis 8)

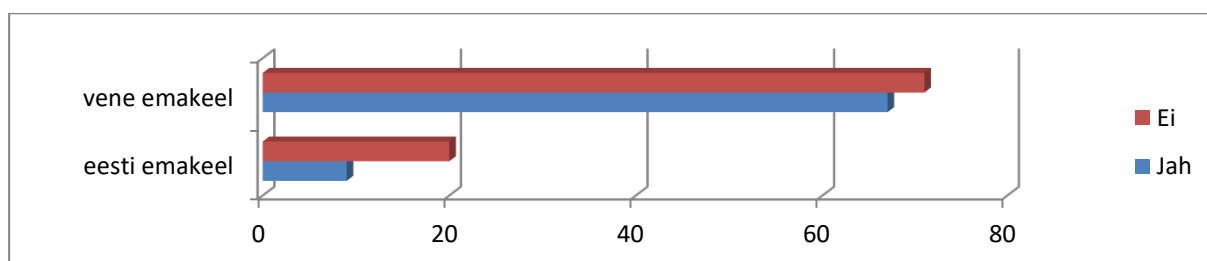
Joonis 8. Vaba aja kujundamisel on vanemate arvamus tähtis

Õppeedukust kontrollib tihti ainult 10% vastanute vanematest, seevastu 42% küsitletute vanemaist kontrollib õppimises edasijõudmist pisteliselt ning harvemini kontrollib õppimise hetkeseisu 9% vanematest. Tervelt 35% vastanuist vastas, et lapsevanemad pigem ei kontrolli ning kunagi ei kontrolli õppimistulemusi vaid 4% vanemaist. Vastuste analüüsist võib järeldada, et 80% lapsevanemaid usaldab oma lapsi, kuna sageli kontrollimist ei peeta vajalikuks. See näitab, et noored on headest õppimistulemustest ise huvitatud ning on õppetöös suhteliselt iseseisvad. Vastuste analüüsi tulemusel võib väita, et noored mõistavad hariduse tähtsust ning isiklikku vastutust. (vt joonis 9)

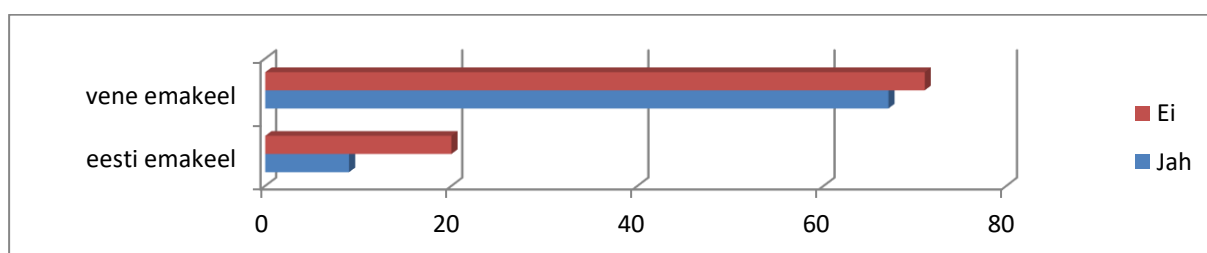
Joonis 9. Vanemad kontrollivad õppeedukust pisteliselt

Vastanute vanematest 46% korraldavad ka ise noorte vaba aega. Seevastu 54% vanematest noorte vaba aja korraldusse otseselt ei sekku. Vastustest võib järeldada, et ligi pooled vastanute vanematest on väga huvitatud oma laste tegemistest, jälgides neid ning omades noorte elukorralduse üle kontrolli, seevastu ülejäänud osa vastanute vanematest annab noorele pigem vabad käed ning suurema usalduse, millest võib oletada noorukite suuremat küpsust ning iseseisvust, samuti ka paremat ettevalmistust iseseisvaks eluks. (vt joonis 10)

Joonis 10. Lapsevanemate otsene sekkumine vaba aja kujundamisse

Kindla hobi on leidnud endale 46% vastanutest. 54% vastanutest regulaarsest huvitegevusest osa ei võta. (vt Joonis 11)

Joonis 11. Huvitegevusega on hõivatud alla poole vastanuid

Küsimustiku kokkuvõttena võib välja tuua, et kindla huviala on leidnud omale alla poole vastanutest. Seevastu kindla huvialaga tegelevatest noortest ligi 1/3 tegeleb enam kui ühe huvialaga.

Eestikeelsele küsimustikule vastanud noored osalevad peamiselt kooli poolt pakutavates huviringides, samuti Maardu Kunstide Koolis ja JJ-Street

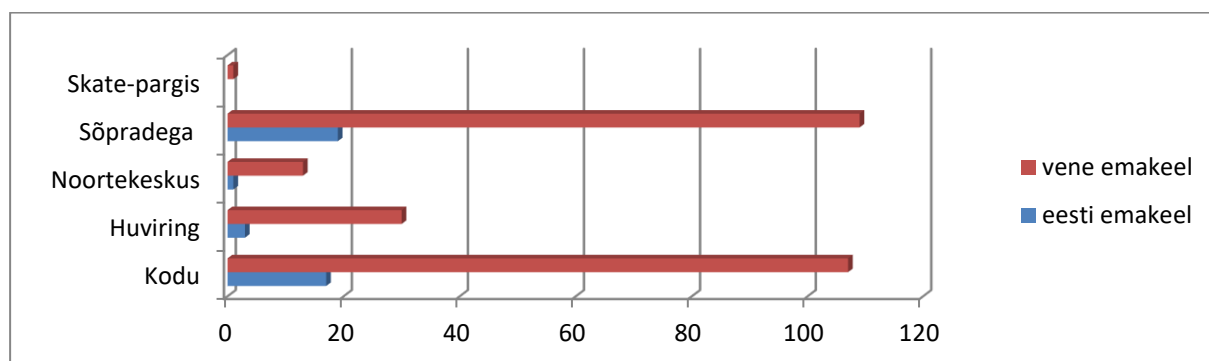
tantsukoolis. Välja on toodud tantsimine, koorilaulmine, näitlemine (teatriring). Samuti toodi välja osalemine „Maardu street workout,, turniiridel.

Venekeelsele ankeedile vastanutest olid populaarsemad alad tantsimine, keeltekool, laulmine, kunst ning sport. Mitmed vene emakeelega noored osalevad Tallinna linnas tegutsevates huviringides sh jalgpall, tantsimine, näitlemine, IT kool.

Populaarsemateks huvitegevuse pakkujateks kohapeal on noorte vastuste põhjal Rahvamaja tantsuringid ja laulukoor, Neestin keeltekool, Maardu Kunstide Kool ja Maardu Gümnaasiumi ringid, poksiklubi Olümp Maardu Kalev. Spordialadest populaarseimad on vastuste põhjal võitluskunstid (poks, judo, taekwon-do, aikido jm). Välja toodi veel jalgpalli, jalgrattaspordi, kergejõustiku ja male.

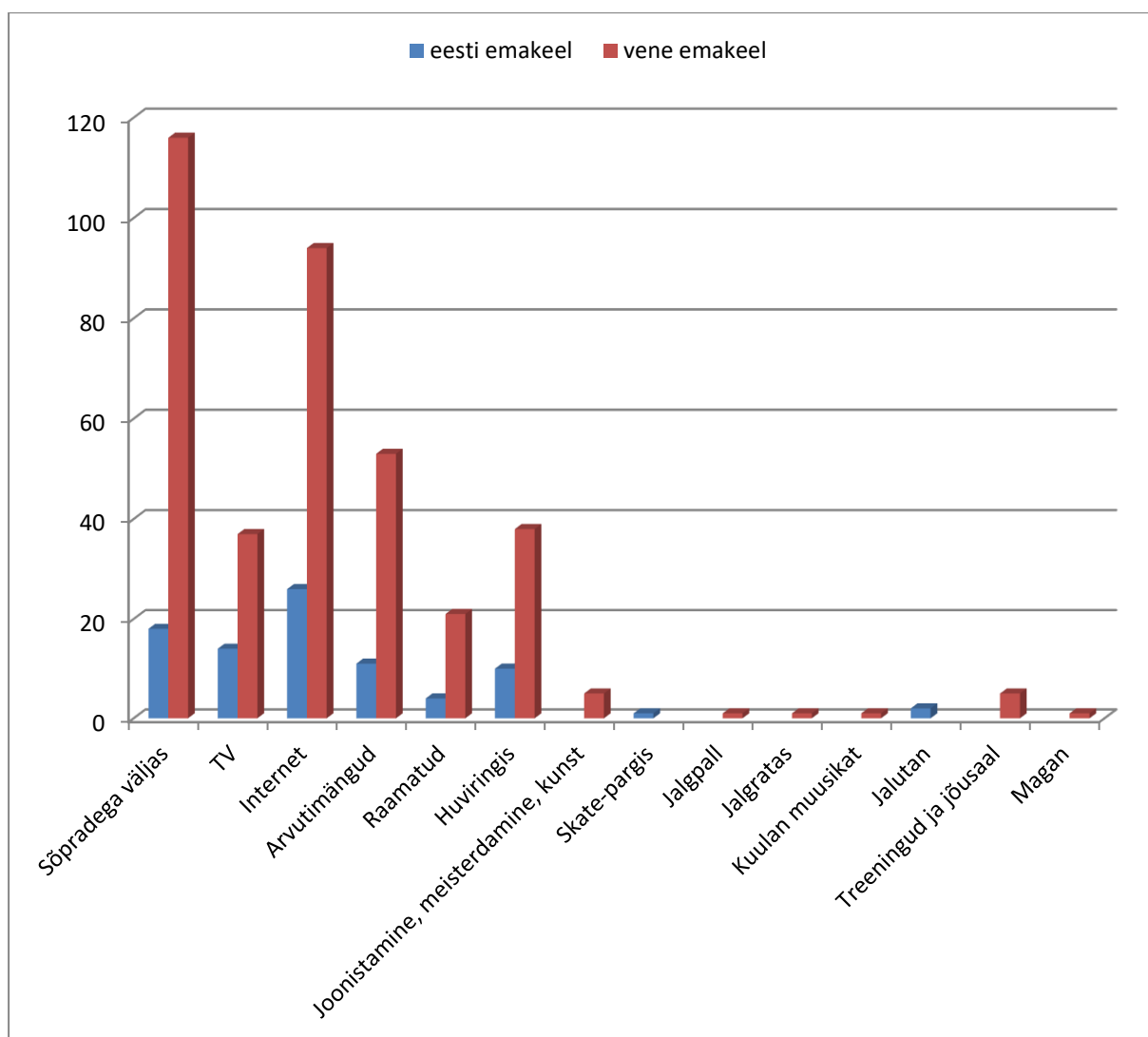
Lisaks tavapärasele huvitegevusele oli vastustes välja toodud ka osalemine poliitilistes organisatsioonides.

Vaba aja veetmiseks sobiliku tegevuse leiab 41% vastanutest kodust, 43% veedab kohustustest vaba aega sõpradega, 12% sisustab oma aega hobidega, 11% osaleb mõnes huviringis ning 1% skate-pargis. 5% vastanuist eelistab oma aega sisustada noortekeskuses pakutava tegevusega. (vt joonis 12)

Joonis 12. Vaba aega veedetakse enamjaolt kodus või sõpradega

Vaba aega veedab 30% vastanuist väljas sõprade seltskonnas, interneti avarustes veedavad aega 26% küsitletutest ja 14% mängib vabadel hetkedel arvutimänge, 12% eelistab tegeleda huvitegevusega, 11% vaatab TV-d ja 6% hindavad raamatute seltskonda. Veel mainiti eelistustena joonistamist, meisterdamist või muud omaalgatusliku kunstitegevust - 1%, samuti jalgrattasõitu, magamist, tegevusi skate-pargis, jalgpalli ja muusika kuulamist. Nagu vastustest välja lugeda võib, eelistab enamus noori oma vaba aega veeta sõprade seltskonnas. Vastuste analüüs näitab paraku noorte tegevuste suhteliselt väikest valikut. (vt joonis 13)

Joonis 13. Valdav osa noortest veedab vaba aega sõpradega väljas või internetis

Maardu noorte peamised probleemid:

Linna noorte hinnangul on Maardu noorsoo peamiseks probleemideks meelemürkide kasutamine. Kõige ulatuslikum probleem on tubakatoodete tarbimine, mille tõi välja 40% vastanutest. Samuti luges 35% noori suureks probleemiks alaealiste alkoholitarbimise. Tervelt viiendik ehk 21% tõi välja piirkonnas leviva narkootiliste ainete tarbimise. Lisaks nimetati probleemkohtadena ära veel vaimse ja füüsilise vägivalla sh ebaetilise käitumise (ropendamine) 1% ning noortele vajaliku/meelepärase tegevuse puudumise piirkonnas 2%.

Isiklikult noori puudutavate probleemidena toodi taaskord välja alaealiste alkoholi ja tubakatoodete tarvitamise ning asjaolu, et noored alustavad tervist kahjustavate harjumustega väga vara, so 12-14-aastasena. Probleemina nimetati veel uimasteid ja ravimeid ning väljendati muret, et narkootiliste ainete

kasutamise populaarsus kasvab. Arvamused tavapärasemate noorteprobleemide osas olid samas ka vastakad – osa vastanutest leidis, et noorteprobleemide levik ei ole piirkonnas väga laiaulatuslik.

Välja toodi täiskasvanute halba eeskuju käitumises, üllatuslikult ka noorte juhendajate ebatsensuurset keelekasutust.

Ohusignaalsiks on vastustest välja tulnud asjaolu, kus keskealised täiskasvanud on noortele ebatervet tähelepanu osutanud - vastustest jäi ebaselgeks, kas tegu on füüsiliste lähenemiskatsetega või vaimse survega. Oli vastanuid, kes leidsid, et noortel on liiga vähe puhkeaega või siis on noortele suunatud tegevuste valik liiga kitsas – meelepärast tegevust piirkonnas ei ole. Nimetati noorsoo kasvatamatust ning lastevanemate tähelepanu nappust ning koolikiusamist.

Noorte ootused:

Küsimusele, millega noored sooviksid tegeleda, kuid ei saa, toodi põhjuseks valdavalt neli asjaolu – kohapeal puudub vastav tegevus, pakutav huviala on ebasobivatel kellaaegadel, pakutav tegevus on kodust kaugel, tegevusala on liiga kulukas ja tegevust ei pakuta sobivas keeles.

Huvialad, millega soovitakse kohapeal tegeleda, kuid eeltoodud põhjustel ei ole hetkel võimalik, olid järgmised:

- 1) Huviringid: joonistamine, dj-töötoad, kitarriõpe, IT-huviring (programmeerimine jmt), tantsimine (hip-hop, samba), õmblusring, näitlemine, keeleõpe (inglise, korea);
- 2) spordialad ja ekstreemsport: iluuisutamine, ratsasport, võimlemine, võitluskunsti, võrkpall, jalgpall, korvpall, kergejõustik, tennis, lauatenis, male, ujumine sh sünkroonujumine, seikluspark (ronimine jm), parema tasemega ja korras skate-park;
- 3) muu:
  - lõbustusasutused ja atraktsioonid – lastepark, veepark, batuudikeskus. Kino puudumine on terav probleem, seda toodi välja korduvalt ning erinevate küsimuste all. Pakuti ka mänguautomaate ja mängukeskuseid (sh tantsumatid jm mitte-hasartmänguline), noortekohviku loomine;
  - suvelaagrid (väljasõidu ja ööbimisega nn päris-laagrid);
  - noortekeskuse igapäevase küllastamise võimalus;
  - vabatahtlik töö (loomade varjupaigad jmt).

Probleemid ja aspektid, mida on noored välja toonud lisaks küsitluses püstitatud küsimustele:

Piirkonnas on noorte hinnangul vähe kohti, kus vaba aega veeta. Noorte nägemusena peaks Maardus olema enam kaubanduskeskuseid, parke ja haljasalaseid ning väljakuid, kino.

Huviringid ja eelkõige keeleõpperingid noorte hinnangul on väga kulukad ning seetõttu paljudele soovijatele kättesaamatud. Samuti noortel on soov tasuta spordisaali kasutamiseks.

Noortekeskuselt oodatakse rohkem meelelahutuslikke tegevusi.

Puudujäägina on noortealgatuste vähesus piirkonnas – sealjuures on peetud algatuste puhul oluliseks noorte vanusest tingitud vajaduste täitmist (noorematel ühed huvid, vanematel teised).

Eraldi probleemina võib välja tuua ka turvalisuse puudumise - madalat järelvalvet noorte tegevuse üle avalikus ruumis sh ühekordne tähelepanek, et täiskasvanud juhendajad ei pööra tähelepanu nende silme all toimuvale väärkohtlemisele (peksumisele). Ettepanekuna olukordade parandamiseks pakuvad noored välja etiketiõpetust, turvalisuse tagamise osas - skate-pargi amortiseerumine ning täiendamise vajadus (keerukamad tasemed, rohkem ruumi ja järelvalvet).

Kooliga seotud probleemideks on koolikiusamine ja koduste ülesannete/kontrolltööde rohkus.

Linna üldiselt puudutavateks tähelepanekuteks on veel teede halb seisukord ning madal keskkonnateadlikkus.

4. Noorsootöö prioriteetid ja rakendamise põhimõtted

Lähtuvalt Noortevaldkonna arengukavast 2014-2020 on noorte jaoks oluline saada võimalus kasvada turvalises pere- ja kogukonnas, omandada hea haridus ning näha eneseteostusvõimalusi pakkuvaid ja head elukvaliteeti lubavaid töökohti tulevikus. Samas on vajalik suurendada enda ja ühiskonna arengu suhtes loovat hoiakut ning vähendada passiivseks teenusetarbijaks ja läbikukkujaks kujunemise riske. Seetõttu tuleb luua võimalused avastada oma anded ja huvid noorele sobival moel, saada osa ühistegevustest, vigu tehes neist õppida ja otsida uusi võimalusi. Noore andeid, huvisid ja loovust tuleb tunnustada ja neil peab olema võimalus areneda.

Keerulistematest tingimustest tulijad või need, kes individuaalse vastutusega hästi toime ei tule, jäävad tihti kõrvale, sotsiaalne kihistumine ja nende tõrjutus süveneb. Seetõttu on eriti oluline vähendada vaesuse ja muude ebavõrdsete olude mõju noorte arenguvõimalustele. Noorte riskikäitumist tuleb ühiskonnas ennetada ja selle tagajärgede mõju vähendada. Noortevaldkonna võimalus on suurendada

noorsootöö teenuste kättesaadavust ja rolli noorte sotsiaalse tõrjutuse vähendamisel ja probleemide lahendamisel.

Osaluse suurendamiseks tuleb leida senistele lisaks üha uusi osalusvorme, arendada harjumusi kaasärääkimiseks ja teadvustada osalus kogemusest õppimist. Vajalik on ka mitteamalade arvamuse teadasaamine ja arvestamine.

Perioodiks 2018-2025 on noorsootöö arengukavas määratletud lisaks läbivad põhimõtted, millega arvestamine on oluline kõikide noorsootöö meetmete raames sh ka Maardu linna arengustrateegias:

- Noorte sihtgrupp ei ole homogeenne, mistõttu tuleb mistahes meetmete ja tegevuste kavandamisel ning elluviimisel lähtuda konkreetsete noorte tegelikest oludest ja vajadustest ning arvestada erisustega, mis tulenevad soost, rahvusest, kultuurist, tervislikust seisundist, elukohast, sotsiaalmajanduslikust olukorrast vm.
- Noorsootöö toetab kõikide oma meetmetega noore tervist ja tervislikku eluviisi edendamiseks väärtusi ja hoiakuid. See eeldab noortevaldkonna töötajaskonna pädevuste ja töövahendite järjekindlat arendamist ning tugineb teadmispõhisele lähenemisele sihtgruppide, koolituste, töövahendite ja sekkumiste lõikes.
- Noortevaldkond aitab kaasa ühiskonna lõimitusele sh võrdõiguslikkuse edendamisele ja diskrimineerimise ennetamisele ning hoolivusele ümbritseva elukeskkonna suhtes.
- Noortepoliitika ja noorsootöö meetmeid kavandades ning ellu viies on oluline aidata noorel saavutada enesekindlus ja võimekus tulla toime olulistel eluvaldkondades nagu õpingud, tööturg, peresuhted jt. Noore raskusi tuleb varakult märgata ja vajadusel tuleb noorel aidata leida vajalik professionaalne tugi.
- Noortevaldkond on osa toimivast koostööst erinevate noore elu puudutavate valdkondade vahel. Vajadusel tuleb süsteemne koostöö algatada ja selle toimimist toetada.

5. Visioon

Maardu on laste- ja noortesõbralik linn, kus on loodud mitmekülgsed võimalused arendavaks vaba aja sisustamiseks lähtuvalt erinevate huvi- ja sihtgruppide vajadusest.

6. Eesmärgid

Visiooni saavutamiseks on vajalik jätkata hetkel hästi toimivate tegevuste elluviimist, tõsta pakutavate teenuste kvaliteeti, arvestades noorte endi huvisid ja

vajadusi ning hõlmata seni noorsootööst välja jäänud või vähe hõlmatud sihtgruppe.

Maardu linna noorsootöö valdkonna peamine eesmärk on toetada sidusa ja loova ühiskonna kujunemist, kus noortel on avarad võimalused eneseteostuseks ja arenguks. Selleks peab tagama noortele rohkem valikuid oma loome- ja arengupotentsiaali avamiseks, vähendama noorte tõrjutusriski ning toetama nende suuremat osalust ühiskonda suunavates otsustes.

- 1) noored on kaasatud noorteinfo kujundamisse ja vahendamisse, lisaks toimib aktiivne noorsootöö virtuaalses keskkonnas läbi uute kaasaegsete lahenduste;
- 2) Maardu noored seovad oma tuleviku kodulinnaga;
- 3) noorte osalus otsustusprotsessides on tagatud ning nende huvide ja vajadustega arvestatakse kõigis noortepoliitika toimealades;
- 4) Maardu noortele on loodud tingimused personaalseks (isiksuslikuks) ja sotsiaalseks arenguks uute teadmiste ja oskuste omandamise kaudu formaalse ja mitteformaalse õppimise keskkonnas, sõltumata emakeelest või vajadustest ja eripäradest; noortel on kujundatud eetilised tõekspidamised, kodanikutunne ja austus teiste kultuuride vastu;
- 5) aktiivne osalus õppimises ja tööhõives läbi kvaliteetse karjäärinõustamise ning tugi- ja nõustamisteenuste arendamise; tugev side hariduse-, koolituse-, noorsootöö ning töömaailma vahel.

7. Tegevused eesmärkide saavutamiseks

7.1 Teenused NEET-noortele:

Luuakse lisatuge pakkuvaid teenuseid noortele, kes ei õpi ega tööta (nn NEET-noored), mis toetaksid nende naasmist õpingutesse või tööle. NEET-noori otsitakse, motiveeritakse ja kaasatakse aktiivsetesse tegevustesse, neile pakutakse individuaalset tuge. Kõige keerulisemates oludes noortele pakutakse pikemaajalisi individuaalseid tugitegevusi.

Aktiivne Noortegarantii tugisüsteemi kasutamine Maardu linnas. Noortegarantii tugisüsteemi sihtrühmaks on 16–26-aastased noored, kes vastavad kõigile järgmistele tingimustele:

- ei õpi;
- ei tööta;
- ei ole töötuna arvel;
- ei ole tuvastatud puuduvat töövõimet või üle 80-protsendilist töövõime kaotust;
- ei saa töötamise toetamise teenust;
- ei tegele ettevõtlusega;

- ei saa hüvitist alla pooleteiseaastase lapse kasvatamise eest;
- ei kanna vangistust või eelvangistust;
- ei viibi asendus- või kaitsevæeteenistuses.

Noortegarantii tugisüsteemiga tegeleb sotsiaalabi osakond koostöös noorsootöö spetsialisti ja sotsiaaltöötajatega. Töötutele ja mitteõppivatele noortele vajalike teenuste arendamine ja pakkumine nende tööturule sisenemise toetamiseks.

7.2 Projektid riskinoorte jaoks:

„Uued silmapiirid“ on noortele mõeldud spordiprogramm, mis arendab lisaks ka eluks vajalikke sotsiaalseid oskusi.

Projekti eesmärgiks on pro-sotsiaalsete hoiakute ja enesekontrolli tugevdamine, riskivalmidus ja impulsiivsuse vähendamine, koolikäitumise ja õppe edukuse paranemine. Projekti sihtgrupp on 7-16 vanuses noored. Treeningute ajal töötab noortega psühholoog-sotsiaaltöötaja. Projekti eesmärgiks on riskirühma noorte riskikäitumise vähendamine vaba aja kvaliteetse ja eesmärgistatud tegevuse ning positiivse minapildi kujundamise kaudu.

Riskigruppi kuuluvate perede laste ja noorte sisuka vaba aja veetmise võimaluste täiendamine ja koostöö arendamine kolmanda sektoriga. Politsei järelvalve - trahv alaealistele alkoholimüügi eest. Noortele alkoholi-, uimastite jms sõltuvuse vastaste kampaaniate korraldamine.

7.3 Parem teadmine noorte olukorrast ja selle arendamine:

Koondatakse infot noorte olukorrast ja analüüsitakse tõrjutusriskis noorte seisundit linnas. Toimuvad küsitlused ja foorumid noortele olulistel teemadel. Luuakse innovaatilisi lahendusi ja kasutatakse rohkem infotehnoloogilisi võimalusi töös noortega (aktiivne noorsootöö virtuaalses keskkonnas).

Infoürituste korraldamine koolides, noortekeskustes ja avatud üritustena. Huviringide andmebaasi koostamine ja avalikustamine.

7.4 Tegevuste kvaliteedi ja mõju hindamine/ noorsootöötajatele suunatud koolitused:

Arendatakse erinevaid hindamis- ja analüüsivorme noorsootöötajate töö tulemuslikkuse hindamiseks. Kõik temaatilised koolitused, mis lähtuvad noortevaldkonna arengukava prioriteetidest ja noorte seisundi muutustest on noorsootöötajate jaoks kättesaadavad ja tasuta; piirkondlikutel koolitustel osalemine (omavalitsuste erinevate osapoolte koostöö toetamiseks ja võimekuse kasvatamiseks) ning osalemine rahvusvahelist koostööd toetavatel koolitustel. Tuleb tõsta noorsootöötajate professionaalsust, sh tasuta tasemehariduse ja

täiendkoolituse abil. Rahvusvahelist noorsootööd tutvustavate koolituste ja infoseminaride korraldamise toetamine.

7.5 Ettevõtlikkuse arendamine koostöös äri ja noorte valdkondade vahel:

Luuakse igakuiselt noorte ja noortejuhtide ümarlauad; aktiivne koostöö KOV-i, kodanikeühenduste, koolide, lasteaia, noorteklubide, sotsiaaltöötajate, politsei, päästeameti ja meditsiinasutuste vahel.

Suuremas mahus on vaja toetada noorte omaalgatust ja noorteprojekte. Arendada uusi noorte osalusvorme, et avardada osalust ja osaluse õppimist toetavaid meetodeid noortevaldkonna asutustes ja ühingutes, sh pööratakse erilist tähelepanu noortejuhtide, noorsootöötajate ja erinevate valdkondade ametnike pädevuse tõstmisele. Noortele ümarlaudade ja teabepäevade korraldamise toetamine. Rahvusvaheliste projektide ja vahetusõpilaste toetamine.

7.6 Toetada ja parandada noorsootöösutuste ligipääsetavust kõigile noortele ja varustamist kaasaegsete töövahenditega:

Arendatakse noortevaldkonna tegevusi, mis vähendavad tõrjutust ja suurendavad noorte sotsiaalseid oskusi sh tööhõivevalmidust. Noortekeskus saab toetuse abil korraldada huvitegevust ja mobiilset ehk otsivat noorsootööd, viia ellu kogukonna arengut toetavaid noorte algatusi, tutvustada noortele tööelu ja erinevaid ameteid, nõustada noori. Noortekeskuse varustamine vajalike infotehnoloogiliste vahenditega. Seoses noortekeskuse võimaluste ja laste arvu kasvamisega - uute või täiendavate ruumide võimaldamine tegevuse laiendamiseks.

7.7 Huvihariduse ja huvitegevuse kättesaadavus:

Riigi toetuse abiga loodi huvihariduse- ja huvitegevuse fond, millest on võimalik lapsevanematel taotleda toetust huvikooli/spordikooli õppemaksu maksmiseks või vajaliku spordi või muu varustuse ostmiseks. Kõikidel lapsevanematel on võimalus panna oma laps huvihariduse või -tegevuse ringi.

Huvihariduse ja huvitegevuse kättesaadavust mõjutavad ka transpordivõimalused, kvalifitseeritud juhendajate vähesus või soovitud huvialade puudumine. Riigi toetuse abiga luuakse Maardus uued huvikoolid ja huviringid ning kutsutakse tööle kvalifitseeritud õppejõudu ja juhendajaid mujalt.

7.8 Mobiilse, tänava- ja kutsuva noorsootöö arendamine:

Mobiilne noorsootöö on ennetustöömudel, mille raames lähevad noortega tegelevad spetsialistid noorte kogunemiskohtadesse, olgu selleks tänav, park või kaubanduskeskus. Teemad, millega mobiilsed noorsootöötajad noori toetavad, on erinevad: siia kuuluvad nii kool, suhted sõprade, vanemate või ametnikega, töökoha leidmine ja hoidmine, tervis, vaba aja sisustamine või enese leidmine nii kodu- kui ka välismaal.

Mobiilne noorsootöötaja proovib koos noorega leida üles temas peituvad võimed ja oskused, et neid ressursidena rakendada.

Mobiilne noorsootöö ehk tänavanoorsootöö – on üks metoodiline osa. Sihtgrupina on kaasatud ka avalikes kohtades kogunevad tavanooed. Mobiilne noorsootöö on suunatud eelkõige nendele riskikäitumisega noortele, kes traditsiooniliste asutuste või avatud noorsootöö poolt pakutavate teenusteni ei jõua või on nendest eemaldunud.

Mobiilse noorsootöö põhiülesandeks on arendada koostöös noortega nende sotsiaalseid oskuseid, toetades noori nende igapäevaelus ning ennetades korduvõigusrikkumisi. Tänavanoorsootöö on ühine nimetus tööle noortega tänavatel ja avalikes asutustes. Kutsuva noorsootöö eesmärk on teavitada noori ning kutsuda neid noortekeskustesse või -ühendustesse. Selleks kasutatakse ka keskuses pakutavate teenuste pakkumist avalikus kohas, et noored mõistaksid selle olemust ning tuleksid edaspidi seda teenust keskusest saama. Sellise tegevusega suurendatakse noortekeskuse mõju ja osalemist noorte elus kogukonnas laiemalt.

Kutsuv noorsootöö on mobiilsete noorsootöötajate üks tegevusvaldkond, mis võimaldab pakkuda noortele enam nende vajadustele vastavat teenust ning kaasata enam noori noortekeskuse tegevusse. Selleks on vaja suurendada mobiilsete noorsootöötajate arvu linnas ning parandada nende töö kvaliteeti (kohustuslikud koolitused, seminarid jne).

7.9 Erivajadustega noorte osalus noorsootöös:

Osaluse toetamiseks on vaja parandada koostööd erinevate osapoolte vahel; parandada rahastamissüsteemi, et tagada tugiteenuste kättesaadavus (nt transpordi tagamiseks, tugipersonali palkamiseks, projektipõhisuse vältimiseks). Koolitada noorsootöötajaid süsteemselt, koostöövõrgustike tekke soodustamine ja omavahelise kogemuse jagamine; tagada erivajadustega noortele füüsiline ligipääs noorsootööteenust pakkuvatele asutustele; kasutada erinevaid võimalusi jõudmaks rohkemate noorteni (nt mobiilne noorsootöö, info süsteemsem ja läbimõeldum jagamine noortele ning vabatahtlike kaasamine).

Puuetega lastele ja noortele suunatud ürituste ja tegevuste korraldamise eesmärk on tagada senisest paremini puudega inimeste võrdväärne osalemine ühiskonnas, toetada ja tunnustada puudega laste/noorte aktiivsust ning pakkuda mitmekülgseid teenuseid ja huvitegevusi. Erivajadustega laste ja noorte tegevustoa tegevuse arendamine Maardu Päevakeskuses. Tegevustoa tehakse erinevaid loov-, kunsti-, muusika- ja käsitöötegevusi, arendavaid mängulisi ja sportlikke tegevusi ning õpetatakse igapäevaeluks vajalikke toimetulekuoskusi. Laste arendamisel kasutatakse erinevaid tegevusi: mänguteraapia, tegevusteraapia, liivateraapia, koerateraapia, logopeediline massaaž. Eesmärgiks

on toetada puudega laste vaimset ja füüsilist arengut läbi mänguliste ja loovtegevuste, pakkuda sisukat vaba aja veetmist, soodustada suhtlemisoskusi, leida sõpru, pakkuda võimalusi olla koos oma eakaaslastega ning tegeleda eakohaste tegevustega. Lastega tegelevad üks või kaks tegevusjuhendajat (oleneb gruppi suurusest ja nende vajadustest, oskustest ja puude raskusastmest).

8. Noorsootöö rahastamine

Linnas korraldatavat noorsootööd rahastatakse nii linnaeelarvest kui ka erinevate sponsorite või projektipõhiste EL, EAS, KÜSK või muude fondide toetuste kaudu.

Maardu linna eelarvest finantseeritakse:

1. Linna noorsootöö korraldust omavalitsuse arengukavast ja linnaeelarvest lähtuvalt.
2. Maardu Kunstide Kooli ülalpidamis- ja tegevuskulusid ning hoone ja klassiruumide renoveerimist ning õpikeskonna kaasajastamist.

Linna eelarvest toetatakse:

- 1) Maardu Noortekeskuse tegevust;
- 2) huvihariduse ja- huvitegevuse teenust pakkuvate MTÜ-te tegevust;
- 3) linna territooriumil tegutsevate noorteühingute, noorteprogrammidele ja- projektidele ning noorsootööasutustele tegevust;
- 4) haridusasutuste huviringide tegevust ja õppevahendite soetamist;
- 5) ruumide renoveerimist ja/või kohandamist erivajadustega noortele;
- 6) väiksemate võimalustega ja erivajadustega noortele suunatud huvitegevuse ja huvihariduse kättesaadavust;
- 7) noortelaagrite korraldamist;
- 8) mängu- ja spordiväljakute olukorra parandamist ja uute rajamist;
- 9) linna noorte ürituste ja projektide toetamist;
- 10) noorte ideekonkurse;
- 11) noorte õigusrikkumiste, sh korduvrikkumiste ennetamisele suunatud programme ja projekte;
- 12) suvel ja koolivaheaegadel sotsiaalselt rasketes tingimustes elavatele lastele laagrite korraldamist;
- 13) karjääriõppe korraldamist;
- 14) linna noorteürituste ja -projektide korraldamist;
- 15) noorte algatuse, ettevõtlikkuse ja aktiivsuse projekte.

9. Seire ja aruandlus

Arengukava koostamist ja muutmist korraldab linnavalitsus vastava valdkonna eest vastutava abilinnapea juhtimisel, kaasates arutelude kaudu ja muul moel kõiki huvitatuid isikuid.

Arengukava koostamise või muutmise eelnõu suunab avalikustamisele linnavalitsus. Avalikustamise otsuses märgitakse avalikustamise, ettepanekute esitamise ja avaliku arutelu toimumise aeg.

Linnavalitsus avalikustab arengukava koostamise või muutmise eelnõu linna veebilehel vähemalt kaheks nädalaks.

Linnavalitsus esitab arengukava koostamise või muutmise eelnõu linnavolikogule vastuvõtmiseks koos omapoolsete seisukohtadega avalikustamise käigus laekunud ettepanekute kohta.

Linnavalitsuse vastava valdkonna eest vastutav abilinnapea koostab igal aastal valdkonnapõhise arengukava täitmise aruande, mille kokkuvõtte esitatakse koos linna arengukava täitmise aruandega linnavolikogule majandusaasta aruande koosseisus. Arengukava täitmise aruanne on oluliseks sisendinfoks arengukava muutmise vajaduse hindamisel ja muudatuste kavandamisel.

Kasutatud materjalid

1. Maardu linna arengukava aastateks 2014-2025.
2. Noortevaldkonna arengukava 2014-2020, Haridus- ja teadusministeerium.
3. Kvaliteedijuhtimine noorsootöös, 2013 Eesti Noorsootöö Keskus.
4. Noortevaldkonna programm 2016-2019, Haridus- ja teadusministeerium.
5. Noorsootöö strateegia 2006-2013, Tartu 2006, Haridus- ja teadusministeerium.
6. MTÜ Maardu Noortekeskuse arengukava 2018-2023, Maardu 2018, N. Kask
7. Küsimustik Maardu linna noortele, Maardu 2018, N. Kask